

Nieuwe keuren tot vordernisse van de getimmerten ende tbouwen van huyzen binnen dezer stad Leyden

<https://hdl.handle.net/1874/8918>

251

NIEVWE
KEVREN TOT
VORDERNISSE VAN
DE GETIMMERTEN
ende tbouven van huy-
zen binnen dezer
stadt Leyden.

*Ten bevele van die vande Gerechte
der voorschreven Stede,*

*Sedruct opt Raedhuys aldaer,
in dey Jare 1586.*

ETM
157

NIEUWE KEVREN

tot vordernisse van de getimmerten
ende thoubsey hay hurzen binney dezer stadt
Leiden.

Zo mits den grooten toe-
loop, ende het vermeerderen
van Burgeren ende Inne-
woonderen dezer Stede
veroorzaect wesende, zo mits
tverloop van Brabant ende
Vlaenderen, jegenwoorde-
licken voor tmeeste deel on-
der tgeheest vanden Grand

zijnde, als ooc ende zonderlinge mits de neeringen van
de Draperien binney dezer Stede zijnde, die niet
zonder merckelicke menichte, ende groot getal van
vherc-holc gedaen ende geouffent conney vherden,
zeer qualicken binney dezer Stede hurzen zijn te be-
comen, ony by de goede leyden behoont te vherden,
niet jegenstaende de zelue zo in huren als in cope tot
zeer hoogen ende excessiven prijse zijn gelopen: in sou-
gen dat van nootshalen, zo tot gerijf vande aenco-
mende burgeren ende innewoonderen, als ooc tot
vercieringe dezer Stede, veel nieuue hurzen mitten
eersten dienem getimmert ende gebout, omme tghelc
te vorderen, mits-dezen gekent is.

En is Verim-

Betimmering van ledige plaetsen.

i. **E**rst, dat alle de gene die binney dezer Stede eenige ledige plaetse hebben, responderende of comende aey s'heerey straten, tzy daer certijts huizen op hebben gestaen of geen, gehouden zullien wesen mit-ten eersten de zelve te betimmeren, ende daer huizen of cameren, naer de gelegentheit vander plaetse, op te doen stellen ende bouwen: op pene dat Burgermeesteren, zo v'anneer, ende tot v'elcker tijt hem eenige personen zullien mogen v'erschiene, die op de zelve plaetsen, of eenige v'andien, zullien begeeren te bouwen, ende de v'oorv'redey Burgermeesteren goet v'indey zodanige plaetse betimmeren te v'erdey, de v'oorv'omde ledige plaetse of plaetsen, de v'ervouckers v'v' Schepenen zullien doen toeschatten, ende de eigenaers oer zulx daer v'andien v'ol doeninge deen hebben na gelegentheit v'ande tijt ende plaetse. (v'v'elc doende, behoortlic regard zal v'erdey genomem op al zodanige burgerlicke dienstbaerheiden ende servituyten, als v'ide v'oorv'eigenaers bedongen zullien mogen w'erdey tot gerijf v'andien huizen ende erben daer ter zijden of achter leggende, ende tot last v'ande plaetsen die tot timmeringe v'erzocht, ende de huizen die al daer gestelt zullien v'erdey.

Woonhuizen in schuyren, loodsen,
of stallagien verandert.

ii. **D**at v'andien gelijckey alle personen die eenige huizen

zey aey s'heerey stratey binney dertich Jaeren her-
 Gerts tot Schoonhuyzen gebruyct gebeeft hebbende
 tot schuyren, loodsey of stallingey, ende zulx onwoon-
 baer gemaect, ende taensien vander Stadt ontciert
 ende gedeformeert hebben, de zelve binney drie maen-
 den eerstcomende beder tot bequame woningen ge-
 houden zussen zijy toe te rustey, ende bequaem te ma-
 key, op pene dat Burgemeesteren des by eenige perso-
 nen verzocht zijnde, om die in huys te mogen gebruyc-
 key, ende te vreden vhezende de costey te verschietey,
 na hem geblekey zal zijy van des eigenaers onbillic-
 heyt, ende dat zyluyden de zelve zonder merckelike ver-
 hinderinge van huys neeringey, of te nootelic gebruyc
 (tot Burgermeesteren goetdunckey ende verclarin-
 ge) mogen missen, zulx zussen doey doey, de bewoonin-
 ninge ter taxatie van Schepenen zussen mogen ver-
 huysen, ter tijt toe dat de oncostey uyte Jaerlixe huys-
 rey zussen zijy betaelt, comende daer naer tprosjt ten
 behoude vanden eigenaer. Wel-verstaende dat de re-
 paratie ende toerustinge vande voorschreven schuy-
 rey, loodsey of stallingey, zal werden gedaey mit ken-
 nisse ende ten oberstaey vanden eigenaer.

Betimmeringe vanden drop ende
 zijdel-muyren der gebuyren.

Dat ooc alle de gene die van nu voortt eenige
 huysen binney dezer stede op nieus zussen tim-
 meren ende bouwen of vernieuwen, tot gerijf vande
 A iij zelve.

zelve hare getimmeren, zullen mogen gebruycken,
niet alleenlic den drop van hare gebuyren, hem gelegen
zijnde, mer ooc der zelve zijdel-muyren, mit daer inne
ende deur te mogen anckeren ende op te bouwen, ge-
houden blijvende de zelve anckeren behoorlicker te
bedemmen: Ende dit al mits dat de zelve gehouden
zullen veyden de geroerde zijdelmuyren te stijgen, ende
zulx daer aen te werken, tzi mit een steen, of tey min-
sten een halve, ende loden goten te leggen, op, of ter zij-
den vande zelve zijdel-muyren, tot loozinge van het
dac-water ten beyden zijden, mits gaders de water-
loosingen die de gebuyren aldaer mogen hebben, tzi on-
der of op der aerden vech te leyden, alles naer den
eyfch van t'oberc, ende tot discretie van Schepenen
ende Formeesteren dezer Stede. Welker staende dat
de zelve den goeden luyden voor de plaetse van haer
drop, ende tgebruyc van haer zijdelmuyren als voren,
zullen vol doen tot taxatie vande voorzede Schepen-
en. Ende zullen zodanige muyren daer naer gemeen
veyden, ende zulx ten veder-zijden gebruyct, ende tot
gelijcke costen onderhouden vorden, zonder dat d'een
daer aen of in, yet zal mogen werken of timmeren tot
nadeel, hinder of schade vanden anderen. Ende omme
daer toe te comen, zullen de gene die in voutigen voor-
zeit, huy gebuyren drop ende zijdelmuyren begeeren te
gebruycken, Schepenen ende Formeesteren t'haren
costen opter plaetse brengen, ende daer toe huy partien
vettelick aldaer doen verdagen ende vevlttigen
om by de zelve partie, indien zy compareren, gehoort
zijnde,

zijnde, sommierlickey te werden gedaey ende geordon-
neert als naer behoorey. In zulckey verstande noch-
tans, dat indien de naeste gebuyren verclaerden ooc
van meeninge te zyn huy huyzen te vernieuwen, ende
tzelve beloven vilden binney tvee jaren te doey,
ende zy oer zulx begeerden de zijdel of scheyt-muyren
geleyt ende geslagen te werden opte rechte scheyt, te
veten op yegelix erf vey veel, ende te vreden varen
de helst vande costen gereet te dragen, dat hem zulx
niet vevyggert zal mogen, mer veygont moetey ver-
dey, al ter discretie als vorey.

Gemeene scheyt-muyren.

Dat voorts elc een op gemeene scheyt-muyren, ^{iiiij.}
zonder vbederzeggen der geenre daer inne ge-
meey zijnde, zal mogen met seley, ende staende mu-
ren doey vbercken, zonder drop daer oer te brengen,
mits dat van d'ander zijde talley tijden ooc zal mo-
gen gebruyct vberden tgunst als vorey op gemeene
scheyt-muyren zal vbezen getimmert, al vorey in dien
geballe gehoudey vbezende vbeder te keeren de helst
vande costen by den eersten vovber aey de gemeene
muyr uyt-geleyt ende te coste gehad, al tot taxatie
van Schepenen.

Staende lichten in gemeen muyren.

Dat ooc elc een, in muyren als vorey gemeen v.
zijnde, zal mogen stesken staende lichten, licht
A iiij schep-

1710
scheppende Gay hun gebuyren erben, zo wel opter aer-
den als opte zolderen, mits de zelve doende brengen
ende stellen, ten minsten opter aerden zeshendalve, ende
op zolderen zestalve roede hoeten hooch, vande vloer
of zolder of te meten, ende de zelve staende lichten
hoor siende mit yfere gaerden of roeden, inde casijney
gebroecht, of wel vast gespijckert, ten minsten vijf
duymen Gay den anderen, mer niet vlijder: zonder
dat yemant zodanige lichten zal mogen bespijckeren,
besetten, of andersins onbuyslicken beletten, oppene
Gay tselve, ter discretie Gay Schepenen, mitter daet
afgesmeten, ende arbitralicken gecorrigeert te ver-
den: onbarmindert nochtans eens yegelijc recht, on-
de zelve staende lichten thunnen belieben, te mogen
settimmeren mit een huyfing, schuyf of loodse, behoor-
lic afgespannen: In welcken geballe de eerste bor-
vender staende lichten uyte gemeen zijtmur zal ge-
houdey zij wech te nemen, ende tziyen costen allee-
te stoppen, alles ten vbare eenige serbituyten vbaren
ter contrarie, de welke zullen blijsen in haer geheel
ongement ende ongecrent.

Affcheyden van erven mit muyren.

vj. **E**n laetsten dat elc een die Gay nu soortsaen
zijy erf of plaetse, Gay hun gebuyren begeert
af te scheyden mit een muragie, in plaetse Gay hey-
ninge, hec, glintinge, of horde, daer mede die of ge-
scheyden zijy of zullen vorden, of ooc plaetsen als
noch

roch gemeen ende onverscheyden leggende, de zelve
 afscheydinge tot zijney costen zal mogen doen mit
 nuragie van een steen dic, ende ter hoogste van zes
 voede hoeten ten minsten, welcke scheyt-muur zulx
 al verden geleyt ende geslagen op elcke zijde de helf-
 e. Ende dat tot welcker tijt de naest-gebuyrde de
 elve scheytmuur zulken wilsen gebruycken, zy tselve
 ulken mogen doen, mits als-day al horens refunde-
 ende ende weder-keerende de helste vande gedaey-
 nde uyt-geleyde costen: Mer indien yemand op zyn
 erf, mit een heyninge, glinting, hec of horde af ge-
 scheyden zijnde, een huysinge, stallagie, schuur of lood-
 e begeert te bouwen, zal hi vermogen zyn muur half
 nde half te leggen als horens, ten waer hi die dicker
 wilsde maken dan van een steen: Zy welcken ge-
 valle hi mer een halven steen op zyn gebuuren erf zal
 mogen leggen, ende de rest op zyn eigen, alles volgen-
 de de roijng daer van by de gezehorens Formeesteren
 deser Stede onder hare eed te doen. Blijvende de
 hoorschreven bouwer in allen valle gehouden zyn-
 nen drop te vangen, te houden, ende te leyden opt zyn,
 zonder de zelve tot last van hun gebuuren, of ter vande-
 den zelve te mogen over-steeken, of neer te laten
 vallen.

Dus gedaen ende gekeurt by vof van
 Wrouchoyen Schout, Pieter Com Pie-
 terz. van Osbegey, Pieter Pieter Jorisz, van
 Cortebelt, Jacob Allertsz. de Haes, Jacob Wil-
 lensz.

172
173
lemisz. Gander Burch, Willem Gay Zoo, Hobbeij
Vflorisz. Laurens Andriesz. Gay Zbbaenswijc,
ende Mr Franc Durg, Schepeny: ten ad hijze
Gay Jay Jansz. Gay Waersdorp, Claes Willemsz.
Gay Warmont, Pieter Adriaensz. Gander Werf,
ende Jay Lucasz. Gay Wassenauer, Burgermeeste-
rey der Stadt Leyden, optey zebenentvintichstey
Martij M. D. Lxxxvi. Ende naer Goorgaen-
de clocke-geslachs hoordey volcke ten bevelende in
jegenwoordicheyt Gay Schout, Burgermeesterey
ende Schepeny ter poeyen afgelezen den xxix^{en} Mar-
tij daer aen volgende.

Zy my

J. Gay Schout.

~~156~~

156

